

Sygn. akt II CZ 13/17

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Iwona Koper (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSA Barbara Lewandowska

w sprawie z powództwa U. [...] (Litwa)
przeciwko W. [...] Spółce Akcyjnej w S.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 11 maja 2017 r.,
zażalenia strony powodowej
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 4 marca 2016 r., sygn. akt I ACz [...], I WSC [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 marca 2016 r. Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił skargę kasacyjną powoda, od której nie została uiszczona należna opłata, po uprzednim oddaleniu postanowieniem z dnia 25 listopada 2015 r. zawartego w skardze kasacyjnej wniosku skarżącego o zwolnienie od opłaty od skargi. Powód uiścił tytułem opłaty od skargi kasacyjnej kwotę 39 371 zł, podczas gdy prawidłowa wysokość opłaty stosunkowej, obliczona zgodnie z art. 13 ust. 1 w zw. z art. 21 u.k.s.c. ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst Dz.U. z 2016 r., poz. 623 – dalej jako u.k.s.c.), tj. stanowiąca 5% wartości przedmiotu zaskarżenia w kwocie 799 405 zł, wynosi 39 971 zł. Sąd Apelacyjny przyjął, że skoro zgodnie z art. 112 ust. 3 u.k.s.c., Sąd nie miał obowiązku wzywać pełnomocnika powoda do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej, to tym bardziej obowiązek taki nie powstał w związku z wniesieniem opłaty w niewłaściwej wysokości.

Kolejne wnioski powoda o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym z dnia 8 grudnia 2015 r. i z dnia 18 stycznia 2016 r., zostały odrzucone postanowieniami Sądu Apelacyjnego w [...] odpowiednio z dnia 22 grudnia 2015 r. i z dnia 2 lutego 2016 r.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Apelacyjnego odrzucające skargę kasacyjną, powód zarzucił naruszenie z art. 112 ust. 3 u.k.s.c., art. 130 § 1 i 2 k.p.c. przez odrzucenie skargi kasacyjnej i nie wzięcie pod uwagę, że po oddaleniu wniosku powoda o zwolnienie od kosztów dwukrotnie zostały odrzucone kolejne wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym, po których strona powinna zostać wezwana do uzupełnienia braków fiskalnych skargi, naruszenie art. 126² § 1 k.p.c. przez doręczenie skargi kasacyjnej powoda, od której nie został uiszczona opłata stronie pozwanej, co w ocenie skarżącego jednoznacznie wskazuje, że sprawie został nadany bieg, zatem pozytywnie zostały rozpatrzone wszelkie wnioski powoda.

Skarżący na podstawie art. 380 k.p.c. wniósł o dokonanie przez Sąd Najwyższy kontroli postanowień Sądu Apelacyjnego z dnia 25 listopada 2015 r.,

z dnia 22 grudnia 2015 r., i z dnia 2 lutego 2016 r. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości, zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego, wywołanych zażaleniem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W razie wniesienia przez stronę zastępowaną przez radcę prawnego (adwokata, rzecznika patentowego) skargi kasacyjnej, od której stosownie do wskazanej wartości przedmiotu zaskarżenia pobiera się opłatę stałą lub stosunkową, sąd drugiej instancji, po doręczeniu postanowienia oddalającego w całości lub w części wniosek skarżącego o zwolnienie od kosztów sądowych oraz bezskutecznym upływie terminu przewidzianego w art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych (jedn. tekst Dz.U. z 2016 r., poz. 623) odrzuca skargę kasacyjną na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. (uchwała składu 7 sędziów SN z dnia 16 marca 2017 r., III CZP 82/16 zasada prawna, dotychczas nie publ.). Jeżeli w sprawie ma zastosowanie art. 112 ust. 3 u.k.s.c., to w sytuacji gdy pełnomocnik uiścił opłatę błędnie obliczoną, nie ma podstaw do wdrożenia postępowania przewidzianego w art. 130 § 1 k.p.c. (post. SN z dnia 19 października 2012 r., V CZ 48/12, nie publ.).

Zawodowy pełnomocnik strony, do którego ma zastosowanie art. 112 ust. 3 u.k.s.c. jest zobowiązany do uiszczenia należnej opłaty od skargi kasacyjnej w terminie tygodniowym od dnia doręczenia postanowienia o oddaleniu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym. Bezzasadnie skarżący wiąże możliwość wdrożenia postępowania przewidzianego w art. 130 § 1 k.p.c. z wniesieniem, po uiszczeniu błędnie obliczonej opłaty od skargi kasacyjnej, kolejnych wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych, odrzuconych przez Sąd Apelacyjny na podstawie art. 107 ust. 2 u.k.s.c., które zgodnie z art. 112 ust. 4 u.k.s.c. nie miały wpływu na bieg terminu do opłacenia skargi kasacyjnej. Uwzględniając unormowanie z art. 112 ust. 4 u.k.s.c., należało przyjąć, że Sąd Apelacyjny, doręczając pełnomocnikowi powoda postanowienia o odrzucaniu jego ponownych wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym, nie miał obowiązku wzywania pełnomocnika do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej. Wobec bezskutecznego upływu terminu do opłacenia skargi

kasacyjnej skarga podlegała odrzuceniu.

Niezależnie od tego podzielić należy stanowisko Sądu Apelacyjnego, że powód nie wykazał, iż w dacie wystąpienia z pierwotnym wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym nie miał dostatecznych środków na ich uiszczenie. Powód przyznał w zażaleniu, że „na skutek omyłki”, wniosek oddalony przez Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 25 listopada 2015 r. nie został poparty dowodami potwierdzającymi uzasadniające go okoliczności, istniejące w dacie jego złożenia.

Strona może ubiegać się ponownie o zwolnienie od kosztów sądowych, jeżeli powołuje się na nowe okoliczności w stosunku do tych, którymi uzasadniała pierwotny wniosek. Także kolejne wnioski skarżącego o zwolnienie od kosztów sądowych, odwołujące się do ogólnego stwierdzenia o pogorszeniu sytuacji spółki, nie dokumentowały zmiany jej sytuacji finansowej.

Bez wpływu na ocenę zasadności postanowienia Sądu Apelacyjnego o odrzuceniu wniesionej skargi kasacyjnej pozostawał fakt doręczenia jej stronie przeciwnej, mimo nieuiszczenia należnej od niej opłaty, który nie rodził skutków prawnych dla biegu terminu dopełnienia tej czynności.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).